

/ Rapport cijfers

Vlaanderen
is zorg

KENMERKEN SUÏCIDEPOGINGEN IN GENT EN VLAANDEREN

Vlaams Gewest 2014

/ 15.02.2016

AGENTSCHAP
ZORG &
GEZONDHEID

Gepubliceerd op:

<http://www.zorg-en-gezondheid.be/Cijfers>
in februari 2016

door:

Nikita Vancayseele, Renate van Landschoot,
prof. dr. Gwendolyn Portzky en prof. dr. Kees van Heeringen
Eenheid voor Zelfmoordonderzoek - Universiteit Gent

Heidi Cloots, Erik Hendrickx, Anne Kongs, Hilde Smets
Afdeling Informatie en Zorgberoepen

Hoe refereren naar dit document?

*Zorg en Gezondheid Kenmerken suïcidepogingen in Gent en Vlaanderen - 2014 [Online publicatie]. Brussel: Agentschap Zorg en Gezondheid, afdeling Informatie en Zorgberoepen, 2016 [geraadpleegd op ../..],
Beschikbaar op: http://www.zorg-en-gezondheid.be/Cijfers/EZO_suïcidepogingen_2014.pdf*

Inhoudstafel

1	Suïcidepogers en suïcidepogingen	4
1.1	In Gent	4
1.2	In Vlaanderen	4
1.3	Regionale spreiding	4
2	Herhaalde suïcidepogingen (Gent en Vlaanderen)	5
3	Vergelijking man-vrouw (Gent en Vlaanderen)	5
4	Vergelijking leeftijd: vooral jonge suïcidepogers (Gent en Vlaanderen)	6
5	Vergelijking methode: zelfvergiftiging komt vaker voor dan zelfverwonding (Vlaanderen)	7
6	Burgerlijke staat suïcidepogers (Vlaanderen)	8
7	Economische toestand suïcidepogers (Vlaanderen)	9
8	Suïcidale intentie tijdens en na de poging (Vlaanderen)	10
9	Psychiatrische behandeling in de voorgeschiedenis (Vlaanderen)	10
10	Over deze cijfers	11
	Gebruikte afkortingen	12

1 Suïcidepogers en suïcidepogingen

1.1 IN GENT

In 2014 ondernamen 426 personen 439 suïcidepogingen in **Gent**. Dat komt neer op:

- > een person/event ratio van 1:1,03;
- > 210 pogingen per 100.000 inwoners van 15 jaar of ouder (event-based);
- > 204 pogers per 100.000 inwoners van 15 jaar of ouder (person-based).

Ter vergelijking:

- > In 2013 ondernamen 478 personen 495 suïcidepogingen in Gent
- > In 2013 stierven er 49 personen in die regio ten gevolge van suïcide, wat aantoonde dat er bijna 10 keer meer pogingen dan suïcides zijn.

1.2 IN VLAANDEREN

In 2014 registreerden 37 spoeddiensten van **Vlaamse ziekenhuizen** in het totaal 2.147 suïcidepogingen ondernomen door 2.071 personen. Dat komt neer op:

- > een person/event ratio van 1:1,04;
- > 159 pogingen per 100.000 inwoners van 10 jaar of ouder (event-based);
- > 159 pogers per 100.000 inwoners van 10 jaar of ouder (person-based).

Als we dit doortrekken naar heel Vlaanderen schatten we dat er **gemiddeld per dag 28 pogingen** waren in 2014 (een geschat aantal van 10.236 pogingen).

Ter vergelijking:

- > In 2013 registreerden 33 spoeddiensten van Vlaamse ziekenhuizen in het totaal 2.167 suïcidepogingen ondernomen door 2.091 personen. Voor heel Vlaanderen zou dit in absolute cijfers betekenen dat in 2013 naar schatting 10.055 pogingen voorkwamen in Vlaanderen (+/- 28 suïcidepogingen per dag).
- > In 2013 stierven 1.052 Vlamingen door zelfdoding.

Deze cijfers tonen vooral aan dat er veel meer suïcidepogingen dan zelfdodingen zijn.

1.3 REGIONALE SPREIDING

Net zoals de voorbije jaren, blijft er in 2014 een scheiding tussen het westen en oosten van Vlaanderen.

- > West- en Oost-Vlaanderen hebben de hoogste rates voor suïcidepogingen. Het geschat aantal pogingen per 100.000 inwoners (EB-rate) is zelfs significant hoger in West-Vlaanderen (222) dan in andere provincies
- > Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg hebben de laagste rates in Vlaanderen.
- > De regionale spreiding van suïcidepogingen is gelijk aan deze van suïcide. De hoogste suïcidecijfers zijn eveneens terug te vinden in West- en Oost-Vlaanderen.

In alle Vlaamse provincies behalve Vlaams-Brabant stellen we een hogere EB-rate vast bij vrouwen dan bij mannen.

- > In Vlaams Brabant was er geen significant verschil tussen de EB-rate van mannen en vrouwen.

- > In West-Vlaanderen is de EB-rate voor de mannen significant hoger ten opzichte van de andere provincies.
- > Ook de EB-rate voor de vrouwen is het hoogst in West-Vlaanderen en verschilt significant met de EB-rate voor de vrouwen in andere provincies.
- > Maar de EB-rate voor de vrouwen is significant lager in Vlaams-Brabant ten opzichte van Oost-Vlaanderen en Limburg.

GESCHAT AANTAL SUÏCIDEPOGINGEN PER 100.000 INWONERS (EVENTS-BASED RATE) PER PROVINCIE, 2014

	Mannen	Vrouwen	Totaal	Aantal deelnemende spoeddiensten
Vlaanderen	135	188	159	37/54
West-Vlaanderen	190	262	222	9/12
Oost-Vlaanderen	120	161	148	11/14
Limburg	114	157	132	4/6
Antwerpen	107	153	127	10/15
Vlaams-Brabant	143	123	125	2/7

Bron: IPEO-registratie 2014

2 Herhaalde suïcidepogingen (Gent en Vlaanderen)

In 2014 gaf 52,5% van de suïcidepogers (in de 37 Vlaamse spoeddiensten - 45,8% in de Gentse registratie) aan dat ze minstens 1 voorgaande suïcidepoging ondernomen hadden.

- > 1 op de 11 pogers ondernam al 4 of meer eerdere pogingen, zogenaamde "repeaters" (Vlaanderen: 9,2%, Gent: 7,7%).
- > Bij ongeveer de helft van de "repeaters" was de vorige poging minder dan een jaar geleden (in Vlaanderen bij 49,2% en in Gent bij 51,7%).
- > Zowel in Vlaanderen als in Gent werden 2 op de 3 van deze patiënten psychisch behandeld.

3 Vergelijking man-vrouw (Gent en Vlaanderen)

De onderstaande grafiek geeft de evolutie van de gestandaardiseerde person-based rates weer voor mannen en vrouwen in Gent de voorbije 14 jaar. Het blauwe balkje toont dus hoeveel mannen er per 100.000 inwoners een suïcidepoging ondernamen, het rode balkje hoeveel vrouwen.

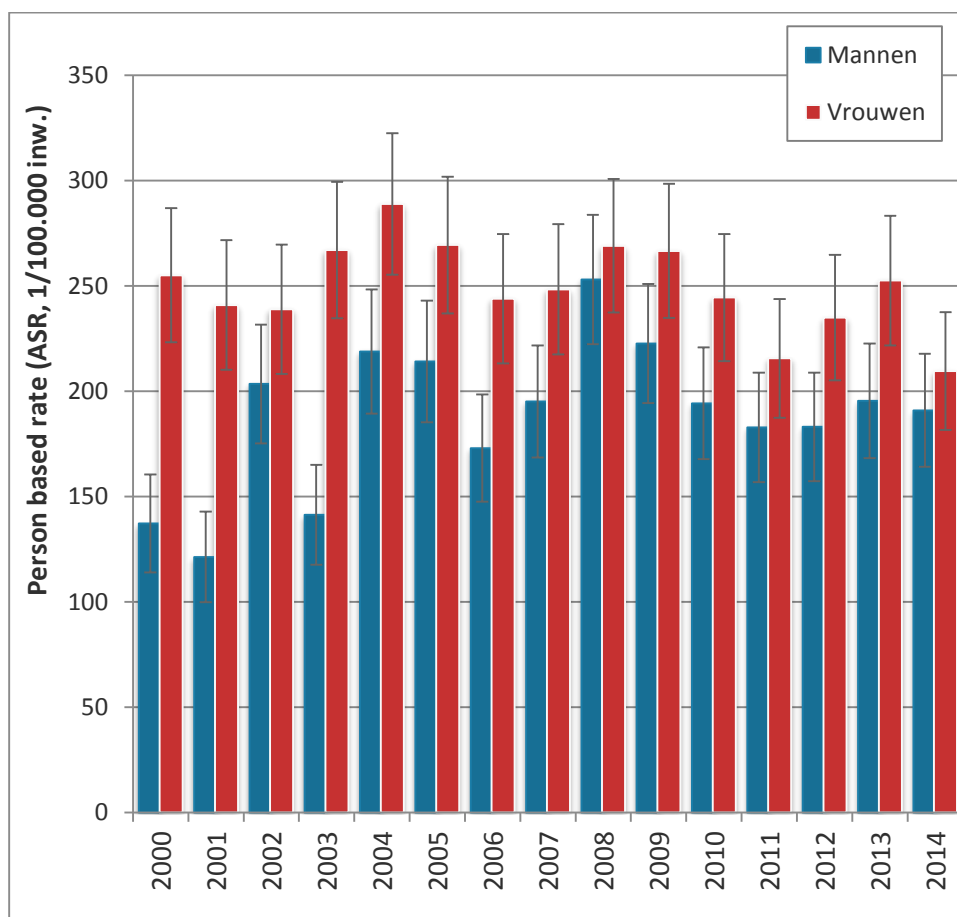
- > In 2014 waren er in Gent minder mensen die een suïcidepoging ondernamen dan in 2013. Deze daling was significant bij vrouwen.
- > De man/vrouw-ratio was in 2014 1:1,07.
 - In 2013 was de ratio 1 op de 1,28.

Ter vergelijking:

- > In 2014 werden 37,6% mannelijke suïcidepogers geregistreerd in 37 Vlaamse spoeddiensten. Dit komt neer op een man-vrouw ratio van 1:1,7.

EVOLUTIE GESTANDAARDISEERD AANTAL PERSONEN DIE EEN SUÏCIDEPOGING ONDERNAMEN IN GENT (PER 100.000 INWONERS), 2000-2014

Standaardbevolking: (bevolking van 15 jaar en ouder van de stad Gent in 2000)/2

Bron: registratie suïcidepogingen Gent, Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, 2000-2014

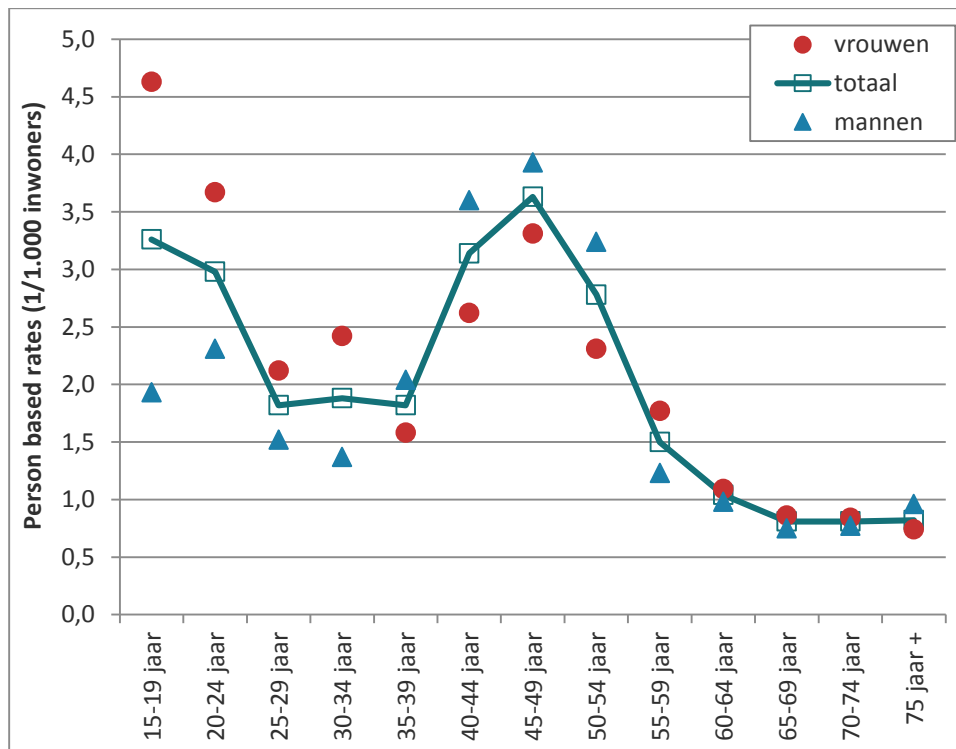
4 Vergelijking leeftijd: vooral jonge suïcidepogers (Gent en Vlaanderen)

De figuur hieronder toont de person-based rates (aantal personen per 100.000 inwoners) voor suïcidepogingen in het Gentse.

- > De gemiddelde leeftijd van de suïcidepogers in 2014 was 41,1 jaar.
- > Bij de vrouwelijke suïcidepogers zien we een piek op 20-24 jaar, maar ook in de categorie 45 tot 49 jaar vinden we hoge cijfers voor vrouwen.
- > Suïcidepogingen komen bij mannen relatief het frequentst voor tussen 40-54 jaar.
- > Suïcidepogingen bij jongeren onder de 15 jaar worden hier niet gerapporteerd.

SUÏDEPOGINGEN IN GENT EN DEELGEMEENTEN IN 2014: PERSON-BASED RATES VOLGENS GESLACHT EN LEEFTIJD

Bron: registratie suïcidepogingen Gent, Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, 2014

In Vlaanderen:

- > was de gemiddelde leeftijd van de suïcidepogers in 2014 40,8 jaar.
- > bevond het hoogste absolute aantal suïcidepogers zich in de leeftijdscategorieën 20-24 jaar, 40-44 jaar en 45-49 jaar.
- > was de jongste suïcidepogers 11 jaar en de oudste 95 jaar.

5 Vergelijking methode: zelfvergiftiging komt vaker voor dan zelfverwonding (Vlaanderen)

In 2014 was **zelfvergiftiging** de meest gebruikte methode bij een suïcidepoging (77,5%).

- > In 54,1% van alle suïcidepogingen werden benzodiazepines of andere sedatieven gebruikt.

Mensen die **zichzelf verwonden**, deden dat het vaakst door middel van een scherp voorwerp (8,2%) of door verhangen (5,7%).

29% had alcohol ingenomen tijdens hun suïcidepoging.

Er waren significante verschillen tussen mannen en vrouwen:

- > **vrouwen** gebruikten vaker *zelfvergiftiging* als methode in vergelijking met mannen (82,3% versus 69,4%) en

- > **mannen** gebruikten vaker *zelfverwonding* als methode in vergelijking met vrouwen (27,1% versus 13,0%).

6 Burgerlijke staat suïcidepogers (Vlaanderen)

Onderstaande figuur geeft de burgerlijke staat van de suïcidepogers weer.

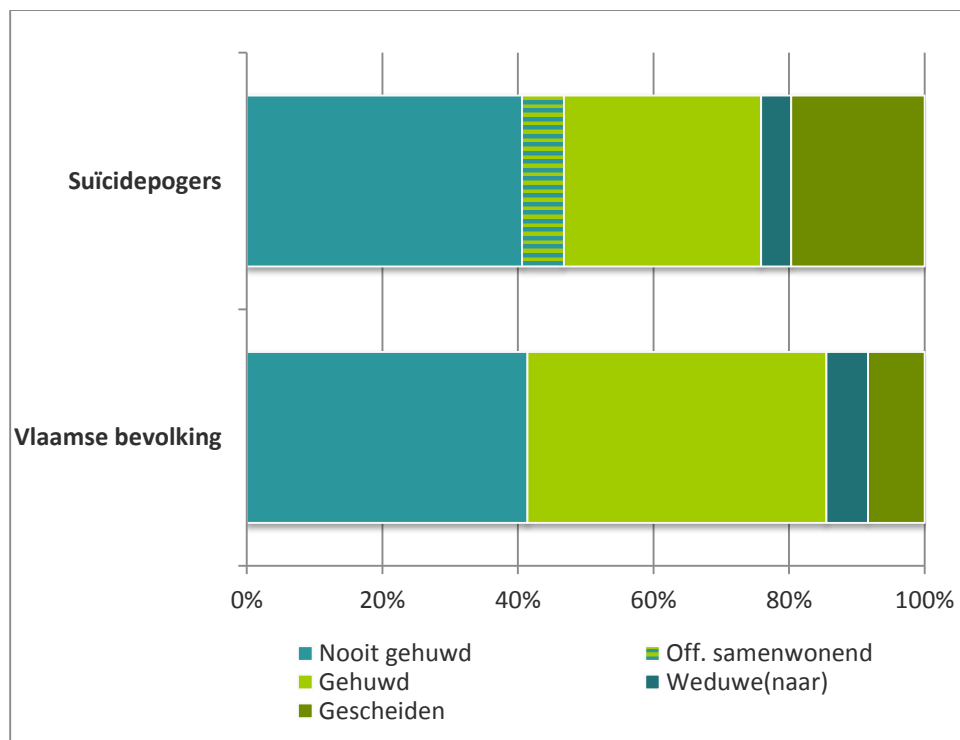
De grootste groep suïcidepogers was ongehuwd (40,6%). In vergelijking met de algemene Vlaamse bevolking, stellen we vast:

- > dat het percentage suïcidepogers dat gescheiden (19,7%) is relatief hoog is in vergelijking met het totaal percentage gescheiden personen in Vlaanderen (8,3%);
- > dat het percentage gehuwde suïcidepogers (29,1%) daarentegen relatief laag is in vergelijking met het totaal percentage gehuwden in Vlaanderen (44,1%);
- > en dat er voor de overige burgerlijke staten geen duidelijk verschil is.

In 2014 waren er significante verschillen tussen mannen en vrouwen wat betreft burgerlijke staat:

- > mannen waren vaker ongehuwd (46%) dan vrouwen (38%) en
- > vrouwen waren vaker weduwe in vergelijking met mannen (5,2% versus 3,1%).
- > Vrouwen hadden ook vaker kinderen dan mannen (62,9% versus 54,9%)

SUÏCIDEPOGINGEN IN VLAANDEREN IN 2014: PROCENTUELE VERDELING VOLGENS BURGERLIJKE STAAT EN VERGELIJKING MET ALGEMENE BEVOLKING

Bron: registratie suïcidepogingen Vlaamse spoeddiensten (IPEO), Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, 2014 & bevolkingscijfers ADS naar burgerlijke staat, 2014

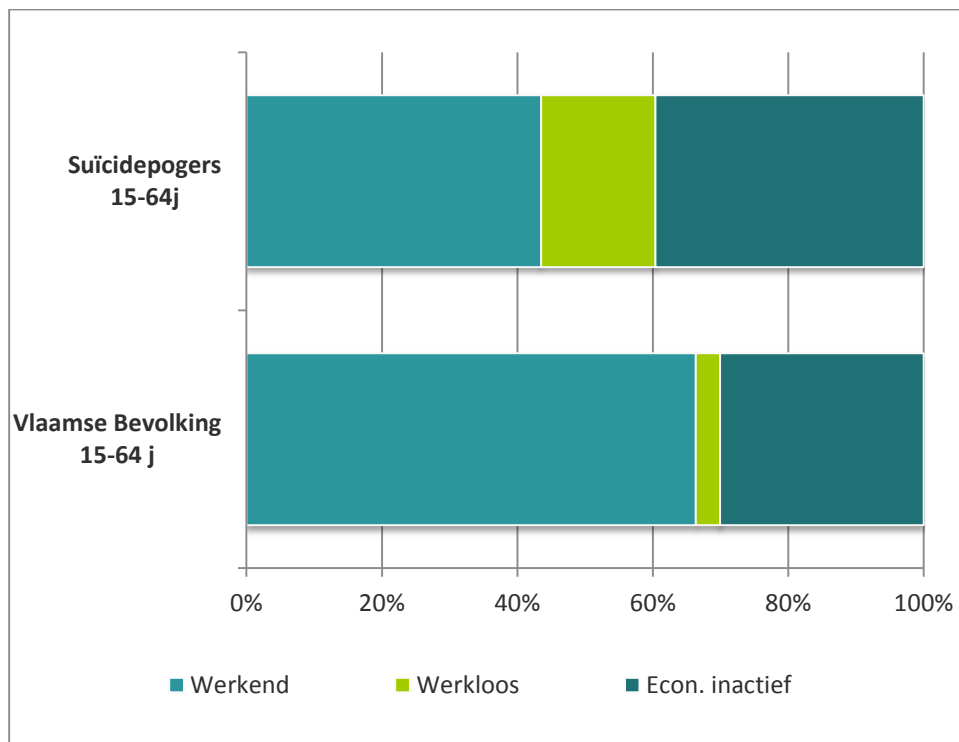
7 Economische toestand suïcidepogers (Vlaanderen)

Onderstaande figuur geeft de economische toestand van de suïcidepogers weer.

Vergelijken we de economische toestand van de suïcidepogers met die van de actieve Vlaamse bevolking (15-64 jaar), dan valt het op dat:

- > de algemene werkloosheidsgraad in Vlaanderen (5,2%) relatief lager is dan die van de Vlaamse suïcidepogers (16,9%).
- > de algemene werkzaamheidsgraad (71,9%) relatief hoger is dan die van de Vlaamse suïcidepogers (43,5%).

SUÏCIDEPOGINGEN IN VLAANDEREN IN 2014: PROCENTUELE VERDELING VOLGENS ECONOMISCHE TOESTAND EN VERGELIJKING MET ACTIEVE BEVOLKING - 15-64 JAAR

Bron: registratie suïcidepogingen Vlaamse spoeddiensten (IPEO), Eenheid voor Zelfmoordonderzoek, 2014 & Bevolkingscijfers Vlaanderen 2014 uit bevolkingscijfers ADS naar arbeidsmarktpositie

Ook in 2014 waren er significante verschillen tussen mannen en vrouwen (alle leeftijden):

- > 15,6% van de geregistreerde suïcidepogers was werkloos en 45,3% was economisch inactief. Deze laatste groep bestond voornamelijk uit personen die invalide verklaard waren (42%), studenten (29%) en gepensioneerden (28%).
- > Er waren significant meer mannen dan vrouwen die werkten (43,6% versus 36,4%).
- > Er waren significant meer vrouwen dan mannen die economisch inactief waren (43,6% versus 36,4%) op het ogenblik van de suïcidepoging.
 - Als we enkel de 15-64-jarigen vergelijken zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen gelijkaardig.

8 Suïcidale intentie tijdens en na de poging (Vlaanderen)

48,5% van de suïcidepogers gaf aan te willen sterven tijdens de suïcidepoging en 27% meldde dat het hem/haar niets kon schelen of hij/zij verder zou leven of sterven.

Na hun suïcidepoging dacht nog steeds 48,3% van de suïcidepogers eraan zichzelf opnieuw te verwonden of te beschadigen.

9 Psychiatrische behandeling in de voorgeschiedenis (Vlaanderen)

Twee vijfde van de geregistreerde suïcidepogers werd ooit residentieel (40,2%) en/of ambulantly behandeld (38,7%).

Bij 6,5% van de suïcidepogers werd de huisarts vermeld in het kader van psychologische/psychiatrische behandeling in de voorgeschiedenis.

10 Over deze cijfers

De Eenheid voor Zelfmoordonderzoek van de Universiteit Gent registreert al sinds 1996 suïcidepogingen.

Gent

In Gent en haar deelgemeenten (Afsnee, Drongen, Mariakerke, Wondelgem, Sint-Denijs-Westrem, Zwijnaarde, Ledeborg, Gentbrugge, Sint-Amandsberg, Oostakker, Mendonk, Desteldonk en Sint-Kruiswinkel) registreert de Eenheid pogingen in 4 algemene ziekenhuizen:

- > UZ Gent,
- > AZ Jan Palfijn Gent
- > AZ Sint-Lucas Gent en
- > AZ Maria Middelaars Gent.

Suïcidepogingen bij jongeren onder de 15 jaar worden niet meegerekend. Het onderzoek gebeurt in het kader van een WHO-project.

Vlaanderen

Sinds 2007 kunnen de **spoeddiensten van Vlaamse ziekenhuizen** gebruik maken van het Instrument voor psychosociale evaluatie en opvang van suïcidepogers (IPEO) dat ontwikkeld werd in opdracht van Zorg en Gezondheid.

De Eenheid schat daarmee hoeveel suïcidepogingen plaatsvinden onder de inwoners van Vlaanderen.

In 2014 werd het IPEO in 37 Vlaamse ziekenhuizen gebruikt verspreid over het hele gewest. Ziekenhuizen in volgende gemeenten namen deel:

> O.L.V. ziekenhuis Aalst/Asse	> AZ Damiaan Oostende	> AZ Heilige Familie Rumst/Reet
> Algemeen Stedelijk ziekenhuis Aalst	> A.Z. St. Jan Brugge-Oostende	> AZ St. Elisabeth Herentals
> AZ St. Blasius Dendermonde	> AZ St. Lucas Brugge	> H.-Hartziekenhuis Lier
> AZ Maria Middelaars Gent	> AZ Delta Roeselare	> H.-Hartziekenhuis Mol
> AZ St. Lucas Gent	> AZ St. Augustinus Veurne	> AZ St. Dimpna Geel
> UZ Gent	> Jan Yperman ziekenhuis Ieper	> AZ St. Maria Halle
> AZ Jan Palfijn Gent	> AZ Groeninge Kortrijk	> AZ Diest
> AZ Lokeren	> O.L.V. van Lourdes Waregem	> St. Trudo ziekenhuis Sint-Truiden
> St. Vincentiusziekenhuis Deinze	> AZ Monica Antwerpen	> Ziekenhuis Oost-Limburg Genk
> AZ Glorieux Ronse	> AZ St. Maarten Mechelen	> AZ Vesalius Tongeren
> AZ Oudenaarde	> Imelda ziekenhuis Bonheiden	> Ziekenhuis Maas en Kempen Maaseik
> AZ Alma Sijsele/Eeklo	> AZ St. Jozef Malle	> Mariaziekenhuis Noord-Limburg Overpelt
	> AZ Klina Brasschaat	

Het IPEO kadert in het "Project Integrale Zorg Suïcidepogers" van het Vlaams actieplan suïcidepreventie.

Meer info

- > Website van de eenheid voor zelfmoordonderzoek (Universiteit Gent): <http://www.eenheidzelfmoordonderzoek.be/>
- > De website 'Zorg voor suïcidepogers': <http://www.zorgvoorsuïcidepogers.be/>

Gebruikte afkortingen

- > **ADS:** Algemene Directie Statistiek
- > **AZ:** Algemeen ziekenhuis
- > **EB-rate:** Event-based risicocijfer
- > **PB-rate:** Person-based risicocijfer
- > **KIPEO:** Instrument voor Psychosociale Evaluatie en Opvang van minderjarige suïcidepogers
- > **IPEO:** Instrument voor Psychosociale Evaluatie en Opvang van suïcidepogers. Dit is een vorm van semigestructureerd interview ontwikkeld in opdracht van het project 'Psychosociale evaluatie en opvang van suïcidepogers in een algemeen ziekenhuis'. Dat project werd gefinancierd door de Vlaamse Overheid.
- > **UZ:** Universitair ziekenhuis

